

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/36/2016
Identifikačné číslo spisu:	6711010659
Dátum vydania rozhodnutia:	14.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6711010659.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Štefana Harabina v trestnej veci proti obvinenému R. J. pre zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu Vladimíra Flídera proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. novembra 2012, sp. zn. 5 To 71/2012, na neverejnom zasadnutí konanom 14. februára 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného R. J. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 8. februára 2012, sp. zn. 3 T 118/2011, bol obvinený R. J. uznaný vinným zo spáchania v bode 1/ rozsudku zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2/a až 2/g rozsudku zločinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. a prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) Tr. zák., v bode 2/g spáchaného sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., ktorých sa mal dopustiť tak, že

1/ dňa 30. júna 2009 v čase okolo 18.00 hod. v sídle spoločnosti Recont Logistic, Weinzierl-Sud 60, Perg, Rakúska republika, prevzal jazdnú súpravu pozostávajúcu z ťahača zn. MAN, typ TGA01, bielej farby, ev. č. N.-XXXGL, v. č. O., v hodnote 49 118,44 Eur, ktorého majiteľom bola spoločnosť HAMA Austria, GmbH, Wiener Bundesstrasse 22, Hörsching, Rakúska republika, a užívateľom spoločnosť Recont Logistic, Weinzierl-Sud 60, Perg, Rakúska republika, a z návesu zn. SCHWARZMÜLLER SPA 3/E, v. č. U., v hodnote 9 544,99 Eur, ktorého majiteľom bola spoločnosť XYC Holding, GmbH, Weinzierl-Sud 60, Perg, Rakúska republika, spolu s tovarom - 44 ks paliet (24 ton) kancelárskeho papiera, ktorý mal prepraviť odberateľovi spoločnosti PEREGO CARTA, Via Senna 51/61, Osmannoro, Talianska republika, a to do sídla tejto firmy v Taliansku, pričom prepravu nevykonali, ale s jazdnou súpravou a tovarom bez vedomia a súhlasu majiteľa odišiel do Slovenskej republiky, kde túto dňa 1. júla 2009 v podvečerných hodinách odstavil na parkovisku pri čerpacej stanici „AGIP“ pri obci F., okres A., následne ťahač zn. MAN od návesu odpojil a s týmto jazdil v okolí mesta A., kde z nádrží uvedeného

ŕahača odčerpal najmenej 465 l motorovej nafty, následne dňa 2. júla 2009, v raňajších hodinách prostredníctvom svojho mobilného telefónu kontaktoval T. V., nar. XX. Y. XXXX, ktorému predmetný ŕahač zn. MAN ponúkol na predaj, na základe čoho sa v poobedňajších hodinách stretol s Y. F., nar. XX. L. XXXX, ktorému taktiež predmetný ŕahač zn. MAN ponúkol na predaj priamo na parkovisku pri čerpacej stanici „AGIP“ pri obci F., pričom súčasne v priebehu dňa 2. júla 2009 opakovane formou SMS správ zo svojho súkromného mobilného telefónu kontaktoval zamestnancov svojho zamestnávateľa s tým, že kamión aj s tovarom je preč, na neznámom mieste, a opakovane od nich žiadal, aby mu na účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, zriadený v Tatra banke a.s. Bratislava, vedený na meno jeho priateľky E. F., nar. XX. I. XXXX, zaslali finančnú hotovosť vo výške 12 000,- Eur, pričom túto sumu postupne zvyšoval až na sumu 20 000,- Eur, a pre prípad, že tak neurobia, tak kamión zhorí a zmizne, kde však R. J. bol na parkovisku pri čerpacej stanici „AGIP“ pri obci F. dňa 2. júla 2009 o 16.28 hod. zadržaný hliadkou OO PZ Sliač, čím týmto svojím konaním spôsobil spoločnosti HAMA Austria, GmbH, Wiener Bundesstrasse 22, Hörsching, Rakúska republika, škodu vo výške 49 118,44 Eur, a spoločnosti XYC Holding, GmbH, Weinzierl-Sud 60, Perg, Rakúska republika, škodu vo výške 9 544,99 Eur, tiež škodu vo výške 529,64 Eur za odcudzenú naftu,

2/ po tom, čo sa v presnejšie nezistenej dobe od 20.35 hod. dňa 22. februára 2011 do 13.41 hod. dňa 24. februára 2011, na presnejšie nezistenom mieste v meste A. presne nezisteným spôsobom zmocnil elektronickej tankovacej karty EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, registrovanej na spoločnosť B. T. Transport s. r. o., Piaristická č. 6, Trenčín, IČO: 36 331 171, v ktorej bol v období od 10. februára 2011 do 24. februára 2011 zamestnaný ako vodič, následne túto kartu opakovane neoprávnene použil na platbu za nákup pohonných hmôt pre svoje potreby, a to takým spôsobom, že :

a) dňa 24. februára 2011 vo A., pri Obchodnom dome Y., okres A., na čerpacej stanici SHELL o 13.41 hod. uvedenú tankovaciu kartu EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, použil na úhradu nákupu pohonných hmôt - motorovej nafty o objeme 95 litrov v celkovej hodnote 119,71 Eur bez vedomia a súhlasu oprávnenej osoby, a to tak, že platbu musel potvrdiť bezpečnostným PIN kódom „pin,“ čím bola z účtu uhradená suma 119,71 Eur, ktorá je škodou pre majiteľa účtu spoločnosť B. T. Transport s. r. o. Trenčín,

b) dňa 24. februára 2011 vo A., pri Obchodnom dome Y., okres A., na čerpacej stanici SHELL o 14.06 hod. uvedenú tankovaciu kartu EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, použil na úhradu nákupu pohonných hmôt - motorovej nafty o objeme 120 litrov a 500 litrov v celkovej hodnote 781,53 Eur bez vedomia a súhlasu oprávnenej osoby, a to tak, že platbu musel potvrdiť bezpečnostným PIN kódom „pin,“ čím bola z účtu uhradená suma 781,53 Eur, ktorá je škodou pre majiteľa účtu spoločnosť B. T. Transport s. r. o. Trenčín,

c) dňa 24. februára 2011 vo A., na N. Z. č. XX, okres A., na čerpacej stanici SHELL o 16.38 hod. uvedenú tankovaciu kartu EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, použil na úhradu nákupu pohonných hmôt - motorovej nafty o objeme 179,48 litrov v celkovej hodnote 224,73 Eur bez vedomia a súhlasu oprávnenej osoby, a to tak, že platbu musel potvrdiť bezpečnostným PIN kódom „pin,“ čím bola z účtu uhradená suma 224,73 Eur, ktorá je škodou pre majiteľa účtu spoločnosť B. T. Transport s. r. o. Trenčín,

d) dňa 25. februára 2011 v čase o 11.37 hod. vo A. na ul. N. Z. č. XX, okres A., na čerpacej stanici spoločnosti SHELL použil vyššie uvedenú tankovaciu kreditnú kartu EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX na úhradu nákupu pohonných hmôt - motorovej nafty čerpanej na stojane č. 5 o objeme 30,03 litra a na stojane č. 6 o objeme 300,01 litra v celkovej hodnote 428,72 Eur bez vedomia a súhlasu oprávnenej osoby, a to tak, že platbu musel potvrdiť bezpečnostným kódom „pin,“ čím bola uhradená suma 428,72 Eur, ktorá je škodou pre majiteľa účtu spoločnosť B. T. Transport s. r. o. Trenčín,

e) dňa 26. februára 2011 v dobe od 13.11 hod. do 13.20 hod. vo A. na ul. N. Z. č. XX, okres A., na čerpacej stanici spoločnosti SHELL opakovane neoprávnene použil uvedenú tankovaciu kreditnú kartu

EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX na úhradu nákupu pohonných hmôt - motorovej nafty vykonaného

- v čase o 13.11 hod. na stojane č. 7 o objeme 990,14 litra v celkovej hodnote 1 305,99 Eur a

- v čase o 13.20 hod. na stojane č. 7 o objeme 308,66 litra v celkovej hodnote 407,12 Eur,

všetko bez vedomia a súhlasu oprávnenej osoby, a to tak, že platbu musel potvrdiť aj bezpečnostným kódom „pin,“ čím bola uhradená suma celkom 1 713,11 Eur, ktorá je škodou pre majiteľa účtu spoločnosť B. T. Transport s. r. o. Trenčín,

f) dňa 27. februára 2011 v čase o 11.46 hod. vo A. na ul. N. Z. č. XX, okres A., na čerpacej stanici spoločnosti SHELL použil vyššie uvedenú tankovaciu kreditnú kartu EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX na úhradu nákupu pohonných hmôt - motorovej nafty na stojane č. 7 o objeme 500,06 litra v celkovej hodnote 659,58 Eur bez vedomia a súhlasu oprávnenej osoby, a to tak, že platbu musel potvrdiť aj bezpečnostným kódom „pin,“ čím bola uhradená suma 659,58 Eur, ktorá je škodou pre majiteľa účtu spoločnosť B. T. Transport s. r. o. Trenčín,

g) dňa 27. februára 2011 v čase o 12.09 hod. vo A. na ul. N. Z. č. XX, okres A., na čerpacej stanici spoločnosti SHELL opakovane použil vyššie uvedenú tankovaciu kreditnú kartu EURO SHELL č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX na úhradu nákupu pohonných hmôt - motorovej nafty na stojane č. 7 o objeme 700,00 litrov v celkovej hodnote 923,30 Eur bez vedomia a súhlasu oprávnenej osoby, a to tak, že platbu musel potvrdiť aj bezpečnostným kódom „pin,“ pričom ale k úspešnej úhrade platby ani pri štyroch opakovaných pokusoch s kartou nedošlo, v dôsledku čoho k spôsobeniu škody majiteľovi účtu spoločnosti B. T. Transport s. r. o. Trenčín vo výške 923,30 Eur nedošlo, ale táto škoda bola spôsobená následne spoločnosť ČS Shell Slovakia s.r.o., ul. Einsteinova č. 23, Bratislava - pobočka A., ul. N. Z. č. XX, IČO: 31 361 081, pretože obvinený R. J. po neúspešnom pokuse platby kartou s načerpanými pohonnými látkami ušiel bez zaplatenia z pumpy na motorovom vozidle,

čím takto obvinený svojím konaním v bodoch 1 až 7 obžaloby spôsobil škodu spoločnosti B. T. Transport s. r. o, so sídlom Piaristická č. 6, Trenčín, IČO: 36 331 171, celkom vo výške 3 927,38 Eur, konaním v bode 7 obžaloby spoločnosti Shell Slovakia s. r. o. so sídlom ul. Einsteinova č. 23, Bratislava - pobočka A., ul. N. Z. č. XX, IČO: 31 361 081, škodu vo výške 923,30 Eur, teda celkom v bodoch 1 až 7 obžaloby škodu na majetku vo výške 4 850,68 Eur,

pričom uvedeného konania sa dopustil napriek tomu, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen zo dňa 16. júna 2009, sp. zn. 1 T 75/2009, právoplatným dňa 18. septembra 2009, odsúdený za pokračovací prečin krádeže v zmysle § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov so zaradením pre jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd za to obvineného odsúdil pre skutky v bode 1/ rozsudku podľa § 213 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e), § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol obvinený na výkon tohto trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Pre skutky v bode 2/a až 2/g rozsudku mu okresný súd podľa § 219 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e), § 41 ods. 1 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) rokov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bol obvinený na výkon tohto trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Citovaným rozsudkom okresný súd zároveň podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodeným XYC Holding, GmbH, Weinzierl-Sud 60, Perg, Rakúsko škodu vo výške 529,64 Eur, B. T. Transport s.r.o., Trenčín, Piaristická č. 6, IČO: 36 331 171, škodu vo výške 3 927,38 Eur a Shell Slovakia s.r.o., Bratislava, Einsteinova č. 23, IČO: 31 361 081, škodu vo výške 923,30 Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodeného XYC Holding, GmbH, Weinzierl-Sud 60, Perg, Rakúsko odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Na podklade odvolania obvineného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 13. novembra 2012, sp. zn. 5 To 71/2012, v spojení s opravným uznesením z 15. júla 2016, sp. zn. 5 To 71/2012, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Zvolen z 8. februára 2012, sp. zn. 3 T 118/2011, vo výrokoch o uložených trestoch.

Rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Tr. por., obvineného R. J. odsúdil podľa § 213 ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. a § 322 ods. 3 Tr. por. na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov a 10 (desať) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil rozsudok Okresného súdu Zvolen z 25. apríla 2012, sp. zn. 0 T 52/2012, ako aj trestný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica z 27. februára 2012, sp. zn. 6 T 18/2012, vo výrokoch o trestoch, ako aj vo všetkých ďalších rozhodnutiach na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal obvinený prostredníctvom obhajcu dňa 8. júna 2015 dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolaniu podanému prostredníctvom obhajcu predchádzalo podanie samotného obvineného z 12. februára 2015, ktoré bolo dňa 18. februára 2015 doručené priamo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a ktoré obvinený, označujúc ho za dovolanie, odôvodnil dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e) Tr. por., ako aj s poukazom na podanie vlastnoručne spísané samotným obvineným a predložené obhajcom v prílohe podaného dovolania, ktorým obvinený ako dovolacie dôvody opätovne uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e) Tr. por., obhajca obvineného na základe výzvy súdu podaním z 8. augusta 2016 ustálil dovolaním namietané porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) ako jediný dovolací dôvod.

Naplnenie dovolaním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. videl obvinený v zmysle odôvodnenia podaného dovolania v skutočnosti, vytýkanej už odvolaním podaným proti rozsudku Okresného súdu Zvolen z 8. februára 2012, sp. zn. 3 T 118/2011, že napriek tomu, že na hlavnom pojednávaní dňa 8. februára 2012 na Okresnom súde Zvolen si chcel zvoliť obhajcu a za tým účelom žiadal odročenie hlavného pojednávania, mu to zákonným sudcom nebolo umožnené a vo veci bolo rozhodnuté. Takýmto postupom zákonného sudcu bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Obvinený súčasne poznamenal, že jeho žiadosť o zvolenie obhajcu v tejto trestnej veci a o odročenie hlavného pojednávania nebola do zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 8. februára 2012 ani zaprotokolovaná.

S poukazom na uvedené obvinený konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen, ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici došlo k porušeniu zákona v jeho neprospech, na základe čoho žiadal, aby dovolací súd postupom podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil porušenie zákona a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. novembra 2012, sp. zn. 5 To 71/2012, v napadnutom výroku a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného vyjadrila presvedčenie, že vykonaným rozsiahlym dokazovaním v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní bolo jednoznačne preukázané, že predmetného konania sa dopustil obvinený a že týmto

konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty žalovaných zločinov. Pripomenula, že obvinený bol v prípravnom konaní k veci vypočutý a po zákonom poučení sa ku skutkom, ktoré sú mu kladené za vinu, v celom rozsahu priznal. Hlavné pojednávanie dňa 8. februára 2012 bolo vykonané za prítomnosti obvineného, za zachovania všetkých procesných lehôt a s poučením o právach obvineného, ktorý pri výsluchu urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. Záverom prokurátorka, citujúc odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, poukázala na znenie § 257 ods. 5 Tr. por. za súčasného zdôraznenia skutočnosti, že zásadné porušenie práva na obhajobu, a teda naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nevzhliadol v danej trestnej veci ani odvolací súd. Po zhodnotení všetkých okolností sa preto stotožnila so záverom Krajského súdu v Banskej Bystrici, že právo obvineného na obhajobu nebolo porušené.

Vzhľadom na uvedené považovala podané dovolanie za nedôvodné, a preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného smerujúce proti rozsudku Okresného súdu Zvolen z 8. februára 2011, sp. zn. 3 T 118/2011, a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. novembra 2012, sp. zn. 5 To 71/2012, na neverejnom zasadnutí s poukazom na § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poškodené spoločnosti XYZ Holding, GmbH, Weinzierl-Sud 60, Perg, Rakúska republika, B. T. Transport s.r.o., Trenčín, Piaristická č. 6, IČO: 36 331 171, a Shell Slovakia s.r.o., Bratislava, Einsteinova č. 23, IČO: 31 361 081, sa k dovolaniu obvineného v určenej lehote nevyjadrili.

Výjadrenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Zvolen podané k dovolaniu obvineného bolo súdom prvého stupňa doručené obvinenému a jeho obhajcovi Vladimírovi Flíderovi. Nasledujúcimi podaniami z 2. marca 2016 a z 29. mája 2016 obvinený, pridŕžajúc sa skoršej argumentácie použitej už v podanom dovolaní, túto rozšíril o výhrady voči konaniu a rozhodnutiu odvolacieho súdu. Jeho výhrady smerovali voči zamietnutiu jeho žiadosti o odročenie verejného zasadnutia z dôvodu jeho nespokojnosti so súdom ustanoveným obhajcom. Obvinený tiež namietal uloženie prísnejšieho trestu odňatia slobody, ku ktorému odvolací súd pristúpil napriek tomu, že odvolanie bolo podané len v prospech obvineného.

Následne súd prvého stupňa po odstránení vytknutých nedostatkov predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal, či podané dovolanie má všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou, pričom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako odvolacieho súdu. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie, ktoré podal obvinený prostredníctvom obhajcu, bolo podané v zákonnej trojročnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), teda včas, a osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo na Okresnom súde Zvolen, t. j. v mieste podľa § 370 ods. 3 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

Obvinený R. J. vo svojom dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu menovite uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., spočívajúci v porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po preskúmaní predloženého spisu zistil nasledovné skutočnosti:

Dňa 26. septembra 2011 bola na Okresný súd Zvolen podaná obžaloba Okresnej prokuratúry Zvolen na obvineného R. J. pre zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. Uznesením predsedu senátu Okresného súdu Zvolen z 23. januára 2012, sp. zn. 3 T

118/2011, bola uvedená trestná vec obvineného (vedená na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 3 T 118/2011) podľa § 21 ods. 3 Tr. por. s použitím § 18 ods. 1 Tr. por. spojená na spoločné konanie (ďalej vedené na Okresnom súde Zvolen pod jednou sp. zn. 3 T 118/2011) s trestnou vecou obvineného vedenou na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5 T 140/2011 na základe obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Zvolen podanej Okresnému súdu Zvolen dňa 9. novembra 2011 na obvineného R. J. pre zločin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. a prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) Tr. zák. sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.

Na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Zvolen konanom 8. februára 2012 urobil obvinený vyhlásenie o priznaní viny zo spáchania všetkých žalovaných skutkov podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktoré po kladných odpovediach obvineného na všetky otázky položené mu podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. a návrhu prokurátorky Okresnej prokuratúry Zvolen na prijatie vyhlásenia obvineného k obom podaným obžalobám prvostupňový súd, nemajúc pochybnosti o skutkových zisteniach (skutky majú totiž všetky znaky žalovaných trestných činov) a právnej kvalifikácii uvedených v obžalobách, podľa § 257 ods. 6 Tr. por. prijal.

Prvostupňový súd teda na hlavnom pojednávaní vykonal v zmysle § 257 ods. 8 Tr. por. len dokazovanie súvisiace s výrokom o treste a dokazovanie v rozsahu, v akom obvinený priznal spáchanie skutkov (v otázke viny), t.j. za účelom ustálenia skutkového stavu a právnej kvalifikácie, nevykonal.

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por. ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa ods. 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Z citovaného ustanovenia Trestného poriadku vyplýva, že v prípade vyhlásenia obvineného na hlavnom pojednávaní urobenom podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo c) Tr. por. (vyhlásenie podľa písm. c) je alternatívou k písm. b) a následnom prijatí tohto vyhlásenia súdom prvého stupňa podľa § 257 ods. 6 Tr. por., nie je možné právne účinne napadnúť odvolaním výrok o vine, teda skutkový stav ani právnu kvalifikáciu.

Vyhlásenie obvineného a následné prijatie tohto vyhlásenia súdom, pokiaľ boli dodržané všetky procesné podmienky zákonného ustanovenia, tvorí prekážku, ktorá neumožňovala odvolaciemu súdu z podnetu podaného odvolania meniť priznaný skutkový stav či právnu kvalifikáciu a ktorá uvedené znemožňuje aj dovolaciemu súdu v konaní o podanom dovolaní.

V tejto súvislosti je preto primárne potrebné zdôrazniť, že pred predmetným vyhlásením obvineného a jeho následným prijatím súdom prvostupňový súd poučil obvineného o jeho právach, zmysle priznania, jeho význame i prípadnom ďalšom postupe. V danom prípade obsah dovolaním namietanej zápisnice o hlavnom pojednávaní z 8. februára 2012 nenecháva priestor pre pochybnosti o tom, že bolo výlučne na vôli obvineného, či dotknuté vyhlásenie urobí, alebo nie.

Obvinený v podanom dovolaní v súlade s citovaným ustanovením § 257 ods. 5 Tr. por. uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu je vo vzťahu k výkladu dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto

časе skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Obvinený, trvajúc na tom, že nedošlo k zaprotokolovaniu jeho žiadosti o odročenie hlavného pojednávania za účelom zvolenia si obhajcu, oprel uplatnený dovolací dôvod o tvrdenia, v podstate smerujúce k spochybneniu správnosti a pravdivosti zápisnice o hlavnom pojednávaní z 8. februára 2012.

K výhradám obvineného k obsahu predmetnej zápisnice preto dovolací súd považuje za dôležité pripomenúť, že o každom úkone trestného konania, vrátane hlavného pojednávania, o ktoré išlo v danom prípade, sa spíše zápisnica podľa § 58 ods. 1 Tr. por., ktorá okrem iných všeobecných náležitostí uvedených pod písmenami a) až c) odseku 1 § 58 Tr. por. musí podľa písm. d) odseku 1 tohto paragrafu obsahovať stručné, ale výstižné opísanie priebehu úkonu, z ktorého je zrejmé i zachovanie zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie úkonu, ďalej podstatný obsah rozhodnutí vyhlásených pri úkone, a ak bol pri úkone doručený rovnopis rozhodnutia, osvedčenie o tomto doručení. Podľa § 58 ods. 1 písm. e) Tr. por. musí zápisnica obsahovať návrhy strán, poskytnutie poučenia, prípadne vyjadrenie poučených osôb a podľa písm. f) citovaného ustanovenia musí zápisnica obsahovať aj námietky strán alebo vypočúvaných osôb proti obsahu zápisnice.

V danom prípade zápisnica o hlavnom pojednávaní, za ktorú zodpovedá predseda senátu (samosudca), ktorý ju podľa § 59 ods. 1 Tr. por. spolu so zapisovateľom podpisuje, poskytuje dostatočný prehľad o jeho priebehu.

V zápisnici o hlavnom pojednávaní v predmetnej veci zo dňa 8. februára 2011 je zaznamenané, že na hlavnom pojednávaní, okrem predsedu senátu, členov senátu a zapisovateľky, boli prítomní obvinený R. J. a prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen Mgr. E. F..

Po otvorení hlavného pojednávania, zistení, že účastníci sa dostavili riadne a včas a konštatovaní o zachovaní zákonnej lehoty na prípravu u obvineného a prokurátorky nasleduje záznam o zisťovaní záujmu o uzavretie dohody o vine a treste podľa § 232 Tr. por. doplnený vyjadrením nesúhlasu prítomnej prokurátorky s konaním o dohode o vine a treste.

Vzápätí je ďalšou vetou zaznamenané, že prokurátorka predniesla obžalobu a podľa § 256 ods. 2 Tr. por. boli oboznámené uplatnené nároky na náhradu škody, na ktoré obvinený reagoval vyhláseniami o rozsahu, v akom tieto uznáva.

V zmysle ďalšieho záznamu bolo obvinenému po jeho poučení o jeho právach umožnené urobiť niektoré z vyhlásení uvedených v § 257 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por., na základe čoho obvinený uviedol, že sa cíti byť vinný pre obidve obžaloby a skutky ľutuje. Nasleduje konštatovanie, že obvinený na všetky otázky v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. odpovedal kladne, a ďalej návrh prokurátorky prijať vyhlásenie obvineného k oboom podaným obžalobám.

Na základe uvedeného bolo vyhlásené uznesenie, v zmysle ktorého súd podľa § 257 ods. 6 Tr. por. prijal vyhlásenie obvineného o vine v obidvoch obžalobách.

Následne sa v zmysle predmetnej zápisnice pristúpilo k dokazovaniu, začatom výsluchom obvineného, ktorý po potvrdení, že zákonnému poučeniu podľa § 31 ods. 4, § 32 ods. 7, § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 66 ods. 3, § 69 ods. 1, § 121 a § 122 Tr. por. a podľa § 345 Tr. zák. porozumel, vypovedal k okolnostiam týkajúcim sa jeho aktuálnych osobných, rodinných, sociálnych a pracovných pomerov a súdu zároveň predložil listinné dôkazy preukazujúce uzavretie manželstva.

Pojednávajúce pokračovalo výsluchom prokurátorkou navrhutej svedkyne, Y. J., manželky obvineného, ktorá po zložení prísahy podľa § 265 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a poučení podľa § 127 ods. 1, § 129 ods. 1, ods. 2, § 131 ods. 1, § 136 ods. 1, ods. 2, § 138 a § 140 ods. 1 Tr. por. a § 345 a § 346 Tr. zák., ktorému v zmysle svojho vyhlásenia porozumela, vypovedala k osobným, rodinným, sociálnym a majetkovým pomerom seba i svojej rodiny.

Podľa ďalšieho záznamu sa v rámci ďalšieho dokazovania podľa § 269 Tr. por. pristúpilo k čítaniu dôkazov získaných v prípravnom konaní.

Po zaznamenaní zhodných vyjadrení prokurátorky a obvineného, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, bolo dokazovanie vyhlásené za skončené. Nasledovali záverečné reči prokurátorky a obvineného a vyhlásenie rozsudku.

Pred záznamom o skončení a podpísaní zápisnice bolo zaznamenané odvolanie obvineného voči výške trestu, ako aj vyjadrenie prokurátorky, že si ponecháva lehotu 15 dní.

Z uvedeného teda vyplýva, že zápisnica o hlavnom pojednávaní z 8. februára 2012 neobsahuje žiadnu zmienku o žiadosti obvineného o odročenie hlavného pojednávania a zvolenie si obhajcu, hoci iné vyhlásenia a vyjadrenia strán v konaní, vrátane obvineného, ako aj výpoveď prítomnej svedkyne, boli do obsahu zápisnice poňaté.

Táto zápisnica, ktorá je rozhodujúca pri preskúvaní postupu súdu, vytýkaného podaným dovolaním, nebola spôsobom predpokladaným v § 58 ods. 1 písm. f) a § 60 ods. 1 Tr. por. žiadnou zo strán spochybnená (ani čo do priebehu hlavného pojednávania). Zmienka o tom, že obvinený vzniesol na hlavnom pojednávaní dňa 8. februára 2012 požiadavku na zvolenie si obhajcu a odročenie hlavného pojednávania, sa tak prvýkrát preukázateľne objavuje až vo výpočte dôvodov odvolania podaného obvineným proti rozsudku okresného súdu. Na tomto mieste sa žiada poznamenať, že už odvolací súd, viazaný ustanovením § 257 ods. 5 Tr. por., na podklade takto podaného odvolania konštatoval, že nezisťuje porušenie práva na obhajobu, ktoré by napĺňalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Keďže zápisnica bola vyhotovovaná diktovaním a strany v konaní, ako už bolo uvedené, mali právo podľa § 60 ods. 1 Tr. por. podať námietky proti zápisnici, čo však žiadna zo strán neurobila, dovolaťom tvrdené skutočnosti ohľadom priebehu hlavného pojednávania neboli preukázané, a teda smerodajné ostáva to, čo je uvedené v zápisnici. Tá, ako už bolo dovolacím súdom konštatované, neobsahuje žiadnu zmienku o tom, že by sa obvinený, či už pred uskutočnením vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. alebo aj kedykoľvek v ďalšom priebehu hlavného pojednávania, domáhal jeho odročenia za účelom zvolenia si obhajcu alebo čo i len náznakom namietal svoju schopnosť a rozhodnutie obhajovať sa sám a uvažoval o voľbe obhajcu. Dovolací súd len pre úplnosť poznamenáva, že uvedené konanie obvineného v priebehu hlavného pojednávania tak, ako je zachytené v predmetnej zápisnici, je v kontinuite s jeho vystupovaním v konaní do uskutočnenia daného hlavného pojednávania, keď počas svojich opätovných výsluchov v prípravnom konaní (uskutočnených dňa 2. júla 2009, 3. júla 2009, 7. júla 2009, 18. augusta 2009, 28. februára 2011), pred ktorými bol vždy riadne poučený o svojich právach, opakovane výslovne prehlásil, že obhajcu si nevolí. Na výsluchu dňa 7. júla 2009 z dôvodu splnenia podmienok povinnej obhajoby súhlasil s ustanovením obhajcu a počas výsluchu dňa 18.

augusta 2009 vzal ustanovenie obhajcu na vedomie. Zámer zvoliť si obhajcu vyjadril len počas výsluchu dňa 28. februára 2011, na ktorom však aj bez obhajcu vypovedal. Počas svojho výsluchu pred Okresným súdom Zvolen realizovanom po jeho zatknutí dňa 28. januára 2012 však napriek náležitému poučeniu (aj o možnosti zvoliť si obhajcu) už zvolenie či ustanovenie obhajcu opäť nežiadal.

Záverom je možné konštatovať, že v prejednávanej trestnej veci je z predloženého spisového materiálu zistiteľné, že právo obvineného na obhajobu porušené nebolo. Počas celého konania, pred uskutočnením každého procesného úkonu, ktorého sa obvinený zúčastnil, bol preukázateľne riadne poučený o celom rozsahu svojich práv, a to vrátane zmyslu priznania, jeho významu i prípadného ďalšieho postupu, mohol sa vyjadrovať ku všetkým skutočnostiam kladeným mu za vinu, vedel, z čoho je obvinený a za aké trestné činy je stíhaný, vrátane dôsledkov, ktoré sú spojené s prijatím jeho vyhlásenia súdom. Zodpovedá síce skutočnosti, že na hlavnom pojednávaní dňa 8. februára 2012 konal obvinený R. J. bez obhajcu, avšak v čase uskutočnenia predmetného hlavného pojednávania u neho dôvod povinnej obhajoby (§ 37 Tr. por.) nebol daný. Obvinenému teda v súlade so zákonom obhajca nebol ustanovený a on sám si žiadneho obhajcu nezvolil, pričom obsah spisového materiálu žiadnym spôsobom nenasvedčuje ani zámeru obvineného tohto si zvoliť. Konaniu obvineného bez súčinnosti s obhajcom teda nebránila žiadna procesná prekážka.

Na základe obsahu spisového materiálu dospel dovolací súd k presvedčeniu, že prvostupňový súd postupoval v predmetnej veci dôsledne v zmysle zákona, keď v rozsahu priznaného skutku už dokazovanie na hlavnom pojednávaní nevykonával a vykonal len dôkazy vo vzťahu k výroku o treste. Zároveň je z obsahu relevantných častí trestného spisu zrejmé, že všetky dôkazy v kontexte priebehu celého trestného konania (vrátane konania pred súdom) vykonané v súvislosti s výrokom o treste boli vykonané v súlade so zákonom.

Vychádzajúc z uvedeného, možno uzatvoriť, že v predmetnej veci nebolo zistené splnenie podmienok dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Dovolací súd preto musel dovolanie obvineného R. J. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.